

3. 9. 2017 - Líbivé

1. čtení: J 8, 31-40

Píseň: 366 - Zavítej k nám Duchu svatý

Základ kázání: Gn 1, 1-2

Kázání: Milé sestry, milí bratři v Kristu,

země byla pustá a prázdná. Nebylo na ní nic živého. Jen hlína, kamení, písek. A někde v zemi také jakási propast - tedy místo absolutní pustoty a prázdnoty.

Nebyl však na počátku pustý a takřka prázdný vlastně celý vesmír?

Když Hospodin začal tvořit, bylo pusto a prázdno. A než Hospodin začal, bylo pusto a prázdno mnohem větší. Nebyl svět. Nebyl prostor, v němž by něco mohlo být. Nebyl ani čas. Jen absolutní, propastné pusto a prázdno.

Pisatelé Bible tak vystihli mnohem víc, než vůbec tušili. Ba než si dokázali představit: Creatio ex nihilo - stvoření z ničeho. Tedy koncept, který přichází až s moderní dobou v Evropě a který si dodnes vlastně neumíme moc představit. Jak mluvit o „nic“ o „prázdnostě“?

A přesto o nich bibličtí autoři psali. Skrze duchovní inspiraci, která je tím pravým a jediným podstatným obsahem Bible. Skrze inspiraci Duchem svatým psali, čemu rozuměli, ale za lidskými znaky lidského jazyka se skrývalo mnohem víc: Objektivní pravda. Svět byl na počátku tak pustý a prázdný, že nebylo ani času, ani prostoru. V perfektní shodě s důkazy astrofyziky.

Tak geniální je Bible!

Jenže to je blud. Je to demagogie. Klam. Je to podfuk vytažený z paty. Ačkoli je předchozí část kázání líbivá, zní logicky a velice, velice se hodí lidem do krámu, je bludná. Tedy v rozporu s objektivní realitou. V rozporu s pravdou. Tedy nepravdivá. Protože založená na klamu, nepravdě. Bible není geniálním spisem, ba naopak, je plná chyb. Ačkoli se to mnohým nelíbí a nechtějí o tom slyšet.

Ale zda se něco líbí lidem, přece není důležitější, než jestli je to pravdivé. Ačkoli jsme si možná už přisvojili, že hlavní je: „Vždyť je to pěkný!“ „Alespoň mně se to teda líbí...!“

No a?

Vždyť líbivost je málokdy pravdivá. Většinou je právě falší, podvodem, bludem. Co je vytvořeno jako líbivé, bývá největším podfukem. Díky Bohu ne úplně vždy, ale většinou je líbivé podfukem právě na ty, kterým se má daný produkt líbit. Vždyť to je základ reklamy. A populismu. A tak manipulace, bludu, nepravdy.

Naopak pravda se velice, velice často nelíbí. Díky Bohu tomu není vždy. Ale většinou se do lidem do krámu moc nehodí. Dokonce bolí. Zraňuje. Působí utrpení. Třeba ta pravda, že v Bibli je mnoho chyb. Že první část kázání byla nepravdivým bludem. Že dnes slyšený základ kázání není Písmem svatým křesťanů ani židů. Vždyť je to napsáno už na první stránce: Bible. Tedy „Kniha“. Žádná „svatá Písma“. I první věta předmluvy jasně řekne: Jde o překlad!

A jak ti mezi vámi, kteří sledují biblická čtení s kazatelem, vědí, v případě ekumenického překladu jde o překlad problémový. Například kralický překlad nemluví o zemi prázdné, ale „nesličné a pusté“. Anglické pak o „zemi bez formy a obsahu“. A francouzské o zemi „vágní“ a „opuštěné“.

Text řecký dokonce píše o zemi „neviděné a nezformované“. A hebrejský, původní text je formulován tak, že obě první věty jsou jen věty nominální. V hebrejském systému jsou tedy pouhými kulisami „toho podstatného“, což přichází až ve třetím verši. První dva verše Bible jsou tak pro nejpůvodnější text v podstatě zbytné. Stejně jako kulisy na divadle - dotvářejí, pomáhají. Ale když nejsou, hra a její sdělení se bez nich obejde.

Nejvýstižnějším překladem hebrejského „tóvu vabóhů“ pak je, dle hebraistů a starozakoníků, země „bez ladu a skladu“. Tedy země neuspořádaná, chaotická, bez řádu. „Země byla bez ladu a skladu,“ nikoli „pustá a prázdná“.

Pravda je takřka vždy náročná a takřka vždy nejprve bolí. Bývá pro hříšnou a bludnou lidskou bytost „divná“. Musíme se k pravdě vždy propracovávat a prokutávat. Musíme se prokopávat názory, bludy a smyšlenkami vlastního hříšného nitra. Musíme se probíjovat bludy a klamy druhých, které se na nás sypou každý

den. Jedině skrze tvrdou myšlenkovou práci má člověk naději na nalezení pravdy. Bludy a nepravdy jsou snazší.

Už něco promyslet bolí. Podložit vlastní tvrzení. Neplácát, co si myslím, když to nemohu dokázat. Nedrbat, ale sdělovat pravdu. Jenom pravdu, celou pravdu a nic než pravdu. Ba vůbec vidět rozdíl mezi názorem a pravdou, mezi domněnkou a důkazem. Reflektovat, co do zkoumaného vkládám já skrze svůj vrozený a automatický egocentrismus. Skrze svou hříšnost. Prostě „hledat pravdu, slyšet pravdu, učit se pravdu, milovat pravdu, pravit pravdu, držet pravdu a bránit pravdu až do smrti, neboť pravda nás vysvobodí“. Tak slova Jana Husa na základě svatých Písem.

Jenže už jen poslouchat o tomhle všem je namáhavé a bolí. A jen proto, abych poznal pravdu? Ále, vždyť ono se zas tolik nestane... Přiohnu to a tamto, aby se to hodilo mně nebo jiným... Vymyslím si třeba tohle, ono se to bude lidem líbit... No a co, že to není tak úplně pravda...

Ale vždyť „pravda vás vysvobodí,“ praví Hospodin v Kristu.

Všechno, co není pravda, celá pravda a nic než pravda je totiž otroctvím: Bludy a klamy. Smyšlenky a fantazie. Polopravdy a podvody. Názory a pohledy neobtěžující se s objektivní realitou. To jsou nejsilnější a nejtrvalejší otrokáři člověka, lidských společenství i lidstva. „Hlavní je přece názor! Důležité je vychovávat a učit děti, aby měly názor!“ Taková jsou hesla posledních let i v naší zemi. A co takhle je učit pravdě? Co takhle, aby bylo hlavní, že děti i dospělí říkají a znají pravdu - ačkoli je v rozporu s vlastním názorem?

Vždyť pravda osvobozuje. Pravda vysvobozuje. Ba dokonce *jen* pravda. Láska bez pravdy je zlem hrozným jako máloco - vždyť je založena na klamu a nepravdě. Kdo by chtěl být nepravdivě a tedy lživě milován?

„Pravda vás vysvobodí“, praví krásně a správně kraličtí ve svém překladu. A tak vystihují svatá Písma. Pravda vyživuje, obživuje, obnovuje, reformuje. Jen Pravda zachraňuje a obživuje. Protože vždy likviduje bludy, klamy, domysly, nepravdy. A tak zbavuje hříchu. Dobře přeložili kraličtí Písmo svaté! Ale i mnohé církve si vybrali raději příklad líbivý, „Ekumenický“. No a co, že je ne mnoha místech nepřijatelně odchýlený od původních textů? Proč se namáhat s kralickým překladem, když je jen pravdivý, ale blbě se čte?

Nejsou názory a líbivé překlady či výklady lepší, ačkoli klamně?
Není důležitější, že „mně se to líbí“, než jestli žiji a věřím pravdu?

Vždyť bez bludů a klamů bych byl jen svobodným...

Vždyť bez bludů a klamů bych jen zbavoval otroctví, klamů a bludů bližní...

Vždyť bez bludů a klamů bych jen přinášel svobodu Hospodinovu...

Vždyť bez bludů a klamů bych jen přinášel Pravdu...

A ta se přece tolika lidem nelíbí. Vždyť je podložená, objektivní a tak Boží. To mě přece ledaskdo nebude mít rád, když budu hlásat Hospodinovu pravdu Písma svatého, nikoli překladu. Tolik i z nejbližších lidí bude mít nerado, když i vůči nim bude pravda důležitější. Ačkoli bližní, kteří nám řeknou raději pravdu než líbivý klam, jsou ti nejlepší přátelé, partneři a opory.

Mnozí se stanou i mými nepřáteli, jen kvůli obraně pravdy. Vždyť i Krista právě kvůli pravdě zabili právě na základě bludu, klamu, podvodu, demagie, polopravd a nepravd...

Ba dokonce Kristus věděl, že ho za hlásání jediné objektivní pravdy čeká smrt, ačkoli svým jednáním přinášel lidem vysvobození. Tedy že ani jemu se Boží pravda moc nehodila...

A nakonec byl za svůj zápas proti bludům a klamům odměněn vzkříšením. Životem věčným. Spásou a vykoupením pro všechny lidské bytosti. Přinesl svobodu miliardám lidí. A zaslíbení Božího vítězství na konci času.

Amen.

Píseň: 689 - Proč se svět marností, bohatstvím honosí